



EUROOPA KOMISJONI VASTUSED

EUROOPA KONTROLLIKOJA ERIRUANDELE

Elektrienergia siseturu integreerimine

Keerukas õigusraamistik, viivitused, nõrk juhtimine ja puudulik turujärelevalve takistavad ambitsioonika eesmärgi täielikku saavutamist

Sisukord

I. KOMISJONI VASTUSTE LÜHIKOKKUVÕTE.....	2
II. KOMISJONI VASTUSED KONTROLLIKOJA PEAMISTELE TÄHELEPANEKUTELE.....	3
1. Õigusraamistik ELi elektriturgude integreerimiseks.....	3
2. Õigusraamistiku rakendamine.....	4
3. Energia hulgimüügituru terviklikkuse ja läbipaistvuse määruse (REMIT) rakendamine ACERi poolt.....	5
III. KOMISJONI VASTUSED KONTROLLIKOJA SOOVITUSTELE.....	6
1. soovitus. Ühtlustada õigusraamistiku rakendamist.....	6
2. soovitus. Tõhustada võrgusuuniste järelevalveraamistikku.....	7
3. soovitus. Tõhustada ACERi järelevalvet hulgimüügiturgude terviklikkuse üle.....	7
4. soovitus. Kiirendada energiaturu terviklikkuse ja läbipaistvuse määruse kohaste tasude kasutamist, et kõrvaldada puudused ACERi turujärelevalves.....	8
5. soovitus. Tõhustada ACERi juhtimist.....	8
6. soovitus. Parandada ACERi läbipaistvust ja aruandekohustuse täitmist.....	8
7. soovitus. Hinnata karistuste ühetaolise kohaldamise raamistiku vajadust.....	8

Käesolevas dokumendis on esitatud Euroopa Komisjoni vastused Euroopa Kontrollikoja eriaruandes sisalduvatele tähelepanekutele kooskõlas [finantsmääruse](#) artikliga 259. Vastused avaldatakse koos eriaruandega.

I. KOMISJONI VASTUSTE LÜHIKOKKUVÕTE

Euroopa Liidu suured jõupingutused elektriturgude edasiseks integreerimiseks Euroopas ja piiriülese kaubanduse edendamiseks on toonud viimase kümne aasta jooksul ELi kodanikele ja tarbijatele märkimisväärset kasu. Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööameti (ACER) hinnangul on liikmesriikidevahelise piiriülese kaubanduse võimaldamisest ja suurema geograafilise piirkonna varustuskindluse parandamisest tulenev kasu ligikaudu 34 miljardit eurot aastas¹. Kuigi praegune energiakriis on toonud esile elektrituru ülesehituse nõrkused, on see ka näidanud, et integreeritud turu olemasolu aitab teatavates piirkondades vältida elektripiiranguid või -katkestusi, kuna see võimaldab suures geograafilises piirkonnas toodetud elektrit suunata sinna, kus seda vajatakse.

Turgude liitmine², mis tähendab seda, et elektriga ja elektri transportimiseks vajalike võrkudevaheliste ühenduste võimsusega saab hõlpsasti kaubelda ühtsel ELi kauplemisplatvormil, on veelgi edenenud nii järgmise päeva turgude kui ka päevasiseste turgude puhul. Komisjon leiab, et alates 2022. aastast on järgmise päeva turu mehhanismi edukalt rakendatud kõigil ELi liikmesriikide vahelistel piiridel. See on olnud võimalik muu hulgas tänu võrgueeskirjadele ja suunistele, komisjoni määrustele, mis võeti vastu elektrimääruses (EÜ) nr 714/2009 (nüüd määrus (EL) 2019/943) sätestatud volituste alusel ning mis töötati välja tihedas koostöös Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku (ENTSO-E) ja Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööametiga (ACER). Selline tihe koostöö on äärmiselt oluline nii selleks, et kasutada sektori eksperditeadmisi, kui ka selleks, et peamistel sidusrühmadel tekiks isevastutus eeskirjade eest, kuna see hõlbustab eeskirjade rakendamist. Samadel põhjustel osalevad ENTSO-E, liikmesriikide energeetikat reguleerivad asutused ja ACER teatavate elektrisuuniste kohaste täiendavate siduvate ja üksikasjalike eeskirjade väljatöötamises.

Euroopa Ülemkogu seatud eesmärki viia energia siseturu integratsioon 2014. aastaks lõpule³ ei ole veel täielikult saavutatud. Hoolimata sellest poliitilisest kokkuleppes kõigi ELi liikmesriikide riigipeade ja valitsusjuhtide vahel on riikide olukord ja huvid erinevad, mistõttu on vaja kompromisse, kui püütakse kokku leppida ELi õigusraamistiku parandamises. Näiteks õnnestus uuesti sõnastatud elektrienergiamääruses (EL) 2019/943 kokku leppida üksnes tänu sellele, et liikmesriikidele anti rohkem aega oma turgude struktuuri (pakkumispriirkonnad) kohandamiseks füüsilise tegelikkusega (olemasolev võrguvõimsus).

Vaatamata seni tehtud suurtele edusammudele on Euroopa elektriturgude integreerimine⁴ pidev protsess, samuti seetõttu, et uued väljakutsed, nagu praegune energiakriis, nõuavad uusi lahendusi. Püüdlused optimeerida elektrituru korraldust ei tohiks aeglustada jõupingutusi, mida tehakse kehtiva raamistiku rakendamiseks. See hõlmab tarbijate õiguste tugevdamist, jõupingutusi selle nimel, et 2025. aastal oleks vähemalt 70 % võrkudevaheliste ühenduste võimsusest kaubeldav, turu struktureerimist nii, et see annaks õigeid signaale selle kohta, kuhu on vaja investeerida, ning turumoonutuste ja turutõrgete tuvastamist ja kõrvaldamist. Seda tõendab selgelt 18. oktoobril 2022 vastu võetud aruanne energialiidu olukorra kohta 2022. aastal.

¹ Vt kontrollikoja aruande kokkuvõtte punktid ja tähelepanekute punkt 38.

² Vt kontrollikoja aruande tähelepanekute punktid 34, 35, 37 ja 42.

³ Vt kontrollikoja aruande auditi ulatuse ja lähenemisviisi punkt 23 ning tähelepanekute punktid 33 ja 37.

⁴ Vt auditi ulatuse ja lähenemisviisi punkt 27 ning kontrollikoja aruande tähelepanekute punktid 40 ja 97.

II. KOMISJONI VASTUSED KONTROLLIKOJA PEAMISTELE TÄHELEPANEKUTELE

1. Õigusraamistik ELi elektriturgude integreerimiseks

Euroopa elektriturge reguleerib ELi tasandil terviklik õigusaktide kogum, mida on järk-järgult ajakohastatud rohkem kui 20 aasta jooksul. Oluline samm oli määrus (EÜ) nr 714/2009, millega kehtestati elektrivõrgu eeskirjad ja suunised ehk komisjoni määrused, mis töötati välja koostöös põhivõrguettevõtjate ja ACERiga. Nende elektrivõrgu eeskirjade ja suunistega on kehtestatud siduvad tehnilised eeskirjad, mis on vajalikud piiriüleste elektrivoogude ja -kaubanduse hõlbustamiseks, täiendades ja tugevdades seeläbi Euroopa elektrivõrke ja -turge reguleerivaid eeskirju.

Komisjon usub, et valitud seadusandlik lähenemisviis on aidanud parandada ELi elektriturgude toimimist ja edendada turgude integreerimist. Kontrollikoja järeldused põhinevad sellistel näitajatel nagu hindade lähenemine pakkumispriirkondade vahel või piiriülese kaubanduse maht. Komisjon leiab, et hindade lähendamise ei ole iseenesest eesmärk, sest see nõuaks liigseid investeeringuid võrgutaristusse.⁵

ELi õigusaktide viimane läbivaatamine toimus aastatel 2016–2019, mille tulemusena võeti vastu uuesti sõnastatud elektridirektiiv (EL) 2019/944, uuesti sõnastatud elektrimäärus (EL) 2019/943 ja uuesti sõnastatud ACERi määrus (EL) 2019/942. Euroopa Parlamendi ja nõukoguga peetud institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemusena lisati võrgueeskirjade ja suuniste (komisjoni määrused) peamised sätted, näiteks põhireeglid piiriüleste võrkudevaheliste ühenduste võimsustega kauplemise võimaldamise kohta, nende uuesti sõnastatud versioonidega ELi teisesesse õigusesse (mille võtavad vastu Euroopa Parlament ja nõukogu). Käesolevas vastuses keskendub komisjon neljale elektrienergiat käsitlevale suunisele⁶, kajastades kontrollikoja uuritud asjakohaste ELi eeskirjade kohaldamisala.

Komisjon rõhutab siiski, et ELi eeskirjade rakendamist tuleb vaadelda tervikuna, mitte ainult seoses nende nelja elektrienergiat käsitleva suunisega. Näiteks otsustasid kaasseadusandjad puhta energia paketi üle peetud institutsioonidevahelistel läbirääkimistel lisada elektrimäärusesse (EL) 2019/943 peamised eeskirjad, mis on vajalikud pakkumispriirkondade struktuuri läbivaatamiseks⁷. Seepärast tuleb pakkumispriirkondade läbivaatamise protsessi vaadelda terviklikult koos asjaomaste pakkumispriirkondade struktuuri käsitlevate eeskirjadega, mis on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2015/1222, millega kehtestatakse võimsuse jaotamise ja ülekoormuse juhtimise suunised. Komisjon leiab, et peamine tegur, miks pakkumispriirkondade vahel hindade lähendamist ei toimu, on võrkudevaheliste ühenduste võimsuse puudumine. Näiteks on hindade lähenemine Hispaania ja Portugali vahel peaaegu täielik, kuid palju madalam Hispaania ja Prantsusmaa vahel. Põhjuseks ei ole turutõkked, mis võivad viia selleni, et võrkudevaheliste ühenduste võimsus ei ole kauplemiseks kättesaadav, vaid võrkudevaheliste ühenduste piiratud võimsus. Komisjon märgib, et Euroopa Kontrollikoda kasutab näitajana muu hulgas piiriülese kaubanduse mahtu. Komisjoni arvates ei ole oluline mitte kaubanduse maht, vaid see, et

⁵Vt kontrollikoja aruande kokkuvõtte punkt 2, järelduste jagu „ELi õigusraamistik“, tähelepanekute punkt 51 ja 1. soovitus.

⁶ Komisjoni määrus (EL) 2015/1222, millega kehtestatakse võimsuse jaotamise ja ülekoormuse juhtimise suunised, komisjoni määrus (EL) 2017/1719, millega kehtestatakse võimsuse jaotamise forvardtulu eeskiri, komisjoni määrus (EL) 2017/2195, millega kehtestatakse elektrienergia tasakaalustamise eeskiri, ja komisjoni määrus (EL) 2017/1485, millega kehtestatakse elektri ülekandesüsteemi käidueeskiri.

⁷ Artiklid 14–16.

elektrikaubandus suurendab Euroopa tarbijate sotsiaalset heaolu ja hõlbustab taastuvate energiaallikate integreerimist.

Kaasseadusandjad kehtestasid uute võrgueeskirjade vastuvõtmise protsessi määrusega (EÜ) nr 714/2009. Uute võrgueeskirjade kohta teevad ettepaneku põhivõrguettevõtjad, kes teevad koostööd Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikus (ENTSO-E), mis on loodud määrusega (EÜ) nr 714/2009. Seetõttu võttis võrgueeskirjade väljatöötamine aega, sest kõigepealt tuli luua ENTSO-E ja ACERi. Kuigi ENTSO-E tegeles siduvate võrgueeskirjade ettepanekutega, toimus siiski ACERi juhitud paralleelne ja vabatahtlik rakendusprotsess. Seega oli juba enne võrgueeskirjade ja suuniste vastuvõtmist ja rakendamist võimalik saada osa turuintegratsioonist tulenevast majanduslikust kasust, nagu märkis Euroopa Kontrollikoda⁸.

Kui ENTSO-E esitas oma ettepanekud võrgueeskirjade kohta, selgus, et neist neli ei olnud piisavalt üksikasjalikud ja küpsed, mistõttu neid ei saanud sellisena vastu võtta. Samuti leiti, et eeskirjad oleksid nii keerukad ja tehnilised (nt detailsemad eeskirjad üleeuroopalisel tasandil, kuid kohandatud ka ELi eri piirkondadele), et need ei sobiks komisjoni määrusesse. Leiti, et sellised tehnilised üksikasjad oleks tõhusam välja töötada tingimuste või meetodite kaudu, mis sätestatakse elektrisuunistes, mille peavad heaks kiitma reguleerivad asutused. See võimaldas vahetult suunistes sätestatud eeskirjadel juba jõustuda, ilma et keerukamate üksikasjalike eeskirjade väljatöötamine lükkaks edasi muude eeskirjade vastuvõtmist. Komisjon rõhutab, et tingimused või meetodid, nagu ka võrgueeskirjad ja suunistes, on siduvad ning liikmesriikide reguleerivad asutused võivad ja peavad neid jõustama, sarnaselt ACERi või enda otsustega. Seadusandja on kinnitanud lähenemisviisi, mille kohaselt üksikasjalikumad tehnilised eeskirjad kehtestatakse tingimuste või meetodite abil (vt määrused (EL) 2019/942 ja 2019/943).

Mõjuhinnangu tegemisel leidis komisjon, et suuniste õigeaegne vastuvõtmine oli olemasolevate riiklike elektriturude edasiseks integreerimiseks hädavajalik. Riikide turgudel olid teatavad sarnasused (nt järgmise päeva turgudel piirhinna meetodi kasutamine), kuid ka oma eripärad. Suunistes on toetanud tõelise üleeuroopalise elektrituru saavutamist, võttes arvesse tegelikkust ning tuginedes ENTSO-E ja ACERi tehtud märkimisväärsele ettevalmistustööle. Teisest küljest „ideaalse“ elektrituru kujundamine peaaegu nullist oleks tähendanud mitte ainult sellest ettevalmistustööst loobumist, vaid oleks ka takistanud ja edasi lükanud rakendamist ning seega aeglustanud turuintegratsiooni. Elektrituru praegune korraldus on suurendanud tarbijate valikuvõimalusi ja aidanud juba aastaid tagada taskukohase elektrivarustuse. Praegune energiakriis on siiski näidanud õigusraamistiku teatavaid puudusi ja seetõttu kavatses komisjon uuesti hinnata teatavaid elektri hulgimüügiture reguleerivaid ELi õigusnorme, et esitada ettepanek 2023. aastal.

2. Õigusraamistiku rakendamine

ELi elektrituru aluseks olev põhiline juhtimissüsteem võeti kasutusele energia siseturu kolmanda paketi 2009. aastal:

- Eraldatud põhivõrguettevõtjad ja jaotusvõrguettevõtjad. See tähendab, et elektrivõrgu ettevõtjad võivad tegutseda, ilma et neid mõjutaks võimalikud huvide konfliktid elektritootjate või -tarnijatena. Põhivõrguettevõtjad teevad koostööd Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikus (ENTSO-E)⁹
- Liikmesriikide sõltumatud energeetikat reguleerivad asutused, mida täiendab ELi tasandil Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet (ACER).

⁸ Vt kontrollikoja aruande tähelepanekute punktid 39 ja 42.

⁹ Uuesti sõnastatud elektrimäärusega (EL) 2019/943 loodi ELi jaotusvõrguettevõtjate jaoks sarnane üksus.

ACERi õigus võtta koostöös liikmesriikide energeetikasektorit reguleerivate asutustega vastu siduvaid otsuseid on elektriturgude integreerimiseks hädavajalik. Poliitiliselt kõige tundlikumaid otsuseid ei saa vastu võtta direktor ükski, vaid selleks on vaja kahe kolmandiku liikmesriikide reguleerivate asutuste heakskiitu, kes on esindatud ACERi reguleerivate asutuste nõukogus. See vähendab ohtu, et üksikud reguleerivad asutused takistavad ACERil siduvaid otsuseid vastu võtmast. See on peamine põhjus, miks elektrituru integratsioon on seni olnud edukas: Paljudes muudes poliitikavaldkondades tuleb ELi integratsiooni lisaväärtust püüda saavutada avatud koordineerimismeetodi¹⁰ abil, nagu aruandlusnõuded ja vastastikune surve. Seevastu ELi elektriturge reguleeritakse ELi tasandil kõikehõlmavate siduvate eeskirjadega. Need eeskirjad töötatakse välja tihedas koostöös liikmesriikide reguleerivate asutustega, kuid ilma et üksikutel riiklikel huvidel oleks vetoõigus.

See juhtimissüsteem on ära proovitud ning mõningate muudatustega kinnitatud uuesti sõnastatud elektridirektiiviga (EL) 2019/944, uuesti sõnastatud elektrimäärusega (EL) 2019/943 ja uuesti sõnastatud ACERi määrusega (EL) 2019/942 ning sellele järgnenud elektrisuuniste sihipärase muutmisega¹¹. Need muudatused hõlmavad järgmist:

- Täpsemad eeskirjad, mis käsitlevad liikmesriikide reguleerivate asutuste õigust määrata karistusi või teha ettepanek, et pädev kohus määraks selliseid karistusi, tugevdades seeläbi nende volitusi jõustada ELi eeskirju, sealhulgas ACERi otsuseid.
- Eeskirjad jõustamise meetmete kohta, mida võtavad liikmesriikide reguleerivad asutused, kaasates vajaduse korral Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööameti (ACER), kui ENTSO-E või muud ELi õiguse alusel loodud üksused ei täida oma kohustusi.
- Võrgueeskirjade ja suuniste ning suuniste kohaste tingimuste ja meetodite väljatöötamise protsessi lihtsustamine, andes ACERile õiguse ja kohustuse vaadata vajaduse korral läbi ENTSO-E esitatud ettepanekud.

ACERi määruse 2019/942 artikli 45 lõike 1 kohaselt viib komisjon 5. juuliks 2024 sõltumatu väliseksperti abiga läbi hindamise, et hinnata ACERi tulemuslikkust seoses tema eesmärkide, volituste ja ülesannetega. Sellega seoses hindab komisjon, kas ACERi roll integreeritud elektriturgude saavutamise ja kindlustamise juhtimissüsteemis on endiselt eesmärgipärane. Hindamisel võetakse siiski hoolikalt arvesse võimalikku mõju ELi eeskirjade rakendamisele ja jõustamisele, aga ka finantsmõju. Praegu aitavad reguleerivad asutused ACERi tööle märkimisväärselt kaasa. Kui ACERi nelja tööühiku ja 14 rakkerühma esindajate tehtud töö võtavad üle ACERi töötajad, võib ACER vajada oluliselt rohkem inim- ja finantsressursse.

3. Energia hulгимүүгитuru terviklikkuse ja läbipaistvuse määruse (REMIT) rakendamine ACERi poolt

Komisjon on teadlik, et ACERil ei ole energia hulгимүүгитuru terviklikkuse ja läbipaistvuse määruse kohase ülesande täitmiseks piisavalt inim- ja finantsressursse¹². Komisjon on sellele olukorrale reageerinud kahel viisil:

1. Komisjon on kasutanud ACERi määruse (EL) 2019/942 artiklis 32 sätestatud uut võimalust kehtestada tasud ACERi ülesannete eest vastavalt energiaturu terviklikkuse ja läbipaistvuse määrusele. Komisjoni 17. detsembri 2020. aasta otsusega (EL) 2020/2152 nähakse ACERile ette vajalikud lisatulud.
2. Komisjoni 5. oktoobri 2021. aasta arvamusele ACERi 2022.–2024. aasta programm dokumendi kavandi ning ametile kättesaadavate rahaliste vahendite ja

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/glossary/open-method-of-coordination.html>

¹¹ Komisjoni 22. veebruari 2021. aasta rakendusmäärus (EL) 2021/280, millega muudetakse määrusi (EL) 2015/1222, (EL) 2016/1719, (EL) 2017/2195 ja (EL) 2017/1485, et viia need vastavusse määrusega (EL) 2019/943.

¹² 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1227/2011 energia hulгимүүгитuru terviklikkuse ja läbipaistvuse kohta.

inimressursside piisavuse kohta oli lisatud finantselgitus, millega anti ACERile täiendavad 15 ametikohta energiaturu terviklikkuse ja läbipaistvuse määrase rakendamiseks. Need uued ametikohad luuakse järk-järgult 2027. aastaks, arvestades, et piisava pädevusega töötajate värbamine ja uute töötajate töölevõtmine ACERi REMITi töörühmadesse on keeruline.

Alates 2022. aastast kuni aastani 2027 saab ACER täiendavad inimressursid mahus 15 täistööaja ekvivalenti¹³. Töötajate vähesusest tingitud probleemide lahendamine võtab aega, kuna on vaja leida ja värvata kvalifitseeritud töötajad ning vajaduse korral koolitada uusi töötajaid. Komisjon on siiski kindel, et uutest tasudest saadav tulu ja täiendavad 15 ametikohta võimaldavad ACERil nõuetekohaselt täita energia hulгимүүgituru terviklikkuse ja läbipaistvuse määrase kohaseid ülesandeid. Komisjoni arvamuses esitatud täiendavate ametikohtade arv põhineb komisjoni hinnangul ameti töökoormuse ja ressursside piisavuse kohta. Komisjon märgib, et ametikohtade arvu suurendamine on erandlik samm, võttes arvesse komisjonile esitatud nõuet hoida töötajate arv samal tasemel ja ranget poliitilist suunda, mille kohaselt võib ametite eelarvet (ELi iga-aastane toetus ja ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad) suurendada üksnes seadusandliku ettepanekuga ameti volituste laiendamiseks.

Komisjon rõhutab siiski, et kõik regulatiivsed muudatused, mis toovad ACERile kaasa täiendavaid ülesandeid ja töökoormust, nt seoses energia hulгимүүgituru terviklikkuse ja läbipaistvuse määrase raamistiku võimaliku täiustamisega, et suurendada turu läbipaistvust, järelevalvesuutlikkust ning võimalike turukuritarvituse juhtumite tõhusamat ja tulemuslikumat järelevalvet ELis, nõuaksid ACERi inim- ja finantsressurssidele avalduva mõju nõuetekohast hindamist.

III. KOMISJONI VASTUSED KONTROLLIKOJA SOOVITUSTELE

1. soovitus. Ühtlustada õigusraamistiku rakendamist

Komisjon peaks:

- (a) **võrgueeskirjade ja suuniste väljatöötamisel hindama süstemaatiliselt nende edasise rakendamise kulusid ja tulusid tingimuste või meetodite vastuvõtmise kaudu, pidades eelkõige silmas halduskoormust, mida need võivad kaasa tuua ACERile, riikide reguleerivatele asutustele ja teistele osalistele. (Soovituse täitmise tähtaeg: alates 2023. aastast)**

Komisjon on 1. soovituse punktiga a nõus.

- (b) **Hindama uuesti elektri hulгимүүgihindade kujunemist reguleerivaid ELi eeskirju, pidades silmas praegust energiakriisi ja taastuvenergia osakaalu suurenemist. (Soovituse täitmise tähtaeg: 2023)**

Komisjon on 1. soovituse punktiga b nõus.

2023. aastal kavatses komisjon ELi elektrienergia siseturu peamised eeskirjad sihipäraselt läbi vaadata, et tarbijad saaksid kasu taastuvatest energiaallikatest ja vähese CO₂-heitega tootmisest

¹³ Komisjoni 5. oktoobri 2021. aasta arvamus Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööameti programmdokumendi kavandi kohta ajavahemikuks 2022–2024 ning ametile kättesaadavate rahaliste ja inimressursside piisavuse kohta. C(2021) 7024 final.

saadavast kindlast ja taskukohasest elektrivarust, võttes arvesse praeguse energiakriisi kontekstis täheldatud kõrgeid energiahindu.

(c) Kehtestada eeskirjad, mis soodustavad nõudluse paindlikkust. (Soovituse täitmise tähtaeg: 2025)

Komisjon on 1. soovituse punktiga c nõus.

Komisjon teeb 2025. aastaks ettepaneku võtta vastu komisjoni määrus võrgueeskirja või tarbimiskaja suuniste kohta.

2. soovitus. Tõhustada võrgusuuniste järelevalveraamistikku

(a) Komisjon ja ACER peaksid selgitama võrgueeskirjade/suuniste rakendamise ja mõju jälgimise strateegiat ning kohaldama seda järjepidevalt kõigis liikmesriikides. (Soovituse täitmise tähtaeg: 2023)

Komisjon on 2. soovituse punktiga a nõus.

ACER annab komisjonile korrapäraselt aru eri kanalite kaudu, muu hulgas korrapärastel mitteametlikel kahepoolsetel töökohtumistel. Komisjon kaalub, kuidas ametlikum lähenemisviis võiks suurendada selgust, püüdes samal ajal minimeerida täiendava töökoormuse mõju, mida ametlikum aruandlus võib avaldada võrgueeskirjade ja suuniste rakendamisega seotud tööle.

(b) Komisjon peaks ACERi toetusel vaatama läbi läbipaistvusplatvormi ja ELi energiaandmete raamistiku puudused ning võtma vajaduse korral parandusmeetmeid. (Soovituse täitmise tähtaeg: 2025)

Komisjon on 2. soovituse punktiga b nõus.

Komisjoni 14. juuni 2013. aasta määruse (EL) nr 543/2013 (mis käsitleb andmete esitamist ja avaldamist elektriturgudel) muutmiseks on vaja võtta kontrollimenetluse raames vastu rakendusakt, mida saab teha alles pärast läbivaatamist.

3. soovitus. Tõhustada ACERi järelevalvet hulгимүүgiturgude terviklikkuse üle

(Soovituse täitmise tähtaeg: 2025)

Selleks et parandada turujärelevalvet ja vältida võimalikke turumoonutusi, peaks ACER täielikult rakendama energia hulгимүүgituru terviklikkuse ja läbipaistvuse määrust, näiteks parandades energiaturu terviklikkuse ja läbipaistvuse määruse turujärelevalve andmete katvust, suurendades tema poolt jälgitava kuritarvitusliku käitumise ulatust ning edendades piiriülest uurimiskoostööd, luues selleks uurimisrühmi.

Komisjon märgib, et see soovitus on adresseeritud ACER-le.

4. soovitus. Kiirendada energiaturu terviklikkuse ja läbipaistvuse määruse kohaste tasude kasutamist, et kõrvaldada puudused ACERi turujärelevalves

(Soovituse täitmise tähtaeg: 2023. aasta lõpuks)

ACER peaks kiirendama energia hulgemüügituru terviklikkuse ja läbipaistvuse määruse kohastest tasudest saadavate täiendavate rahaliste vahendite kasutamist, et kõrvaldada puudused energia hulgemüügituru terviklikkuse ja läbipaistvuse määruises (nt aegunud IT-süsteem, töötajate vähesus). ACER peaks vastavalt kehtestatud prioriteetidele parandama järelevalvet personalivajaduste üle kõikides osakondades.

Komisjon märgib, et see soovitus on adresseeritud ACER-le.

5. soovitus. Tõhustada ACERi juhtimist

(Soovituse täitmise tähtaeg: 2025)

Komisjon peaks hindama ACERi juhtimist ja tegema selle parandamiseks ettepanekuid, suurendades sõltumatust riikide reguleerivatest asutustest ja riiklikest huvidest, jõustamisvõlutusi ja ühtsustamisvahendeid.

Komisjon nõustub 5. soovitusega osaliselt, kuna ta ei saa võtta endale kohustust esitada seadusandlik ettepanek enne kaasseadusandjate poolt kavandatud hindamist. Vastavalt ACERi määruse 2019/942 artikli 45 lõikele 1 viib komisjon 5. juuliks 2024 läbi hindamise, et hinnata ACERi tulemuslikkust seoses tema eesmärkide, volituste ja ülesannetega. Hindamisel keskendutakse eelkõige võimalikule vajadusele muuta ACERi volitusi ja sellise muutmise finantsmõjule.

6. soovitus. Parandada ACERi läbipaistvust ja aruandekohustuse täitmist

(Soovituse täitmise tähtaeg: 2023. aastaks)

ACER peaks parandama oma töö läbipaistvust ja aruandekohustust, hõlbustades üldsuse juurdepääsu oma veebisaidil sisalduvatele dokumentidele ja andmetele, tagades oma otsuste ja andmete täieliku ja õigeaegse avaldamise kooskõlas õiguslike nõuetega ning kehtestades parimatel tavadel põhineva selgelt määratletud läbipaistvuspoliitika.

Komisjon märgib, et see soovitus on adresseeritud ACER-le.

7. soovitus. Hinnata karistuste ühetaolise kohaldamise raamistiku vajadust

(Soovituse täitmise tähtaeg: 2023)

Selleks et edendada ELi eeskirjade järgimist ja vältida õiguslikku arbitraaži, peaks komisjon:

- (a) Hindama, kas ELi eeskirjade rikkumise eest määratavaid karistusi reguleeritakse ja kohaldatakse liikmesriikides ühetaoliselt.

Komisjon on 7. soovituse punktiga a osaliselt nõus.

Jõustamismeetmed üldiselt ja eelkõige karistused sõltuvad suurel määral riiklikest halduseeskirjadest ja -kultuurist. Komisjon hindab, kas riigi reguleerivatele asutustele on vahendid ELi eeskirjade jõustamiseks, seega kas liikmesriigid võtavad elektridirektiivi 2019/944 artikli 59 lõike 3 punkti d nõuetekohaselt üle.

(b) Kui see on põhjendatud, töötama välja raamistik, milles sätestatakse karistuste ühised miinimumnõuded.

Komisjon nõustub 7. soovitusel punktiga b osaliselt.

Kuna elektridirektiivi artikli 59 lõike 3 punktiga d hõlmatud ELi energia siseturu eeskirju käsitlevate õigusaktide võimalike rikkumiste arv on suur, ei ole võimalik välja töötada raamistikku, milles sätestatakse ühised miinimumnõuded kõigi võimalike karistuste jaoks, mida riiklikud reguleerivad asutused võivad kehtestada. Seevastu energia hulgimüügituru terviklikkuse ja läbipaistvuse määrase konkreetsema valdkonna puhul võiks kaaluda ühtlustatavat karistusraamistikku.